

Юрій ДРАНИЦЬКИЙ

аспірант ЛНАМ

ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРІВ СУЧАСНИХ ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ УКРАЇНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЕКТУВАННЯ

***Анотація.** Зроблено спробу з'ясувати проблематику стилю в інтер'єрах готелів у сучасній практиці дизайну, проводиться аналіз для визначення стилістики інтер'єрів готелів за міжнародною градацією готельних послуг. Зазначається, що інтер'єри готелів "люкс" більш консервативні; інтер'єри готелів "бізнес" класу формуються здебільшого за рахунок стихійного дизайну; інтер'єри готелів і motelів у рекреаційних зонах формуються за традиціями етнічного мистецтва, особливо з використанням традицій регіону.*

Ключові слова: *дизайн, етнічний інтер'єр, створення простору, стиль.*

Стрімкий поступ дизайну інтер'єрів громадських споруд у сучасній Україні пов'язується з розвитком дрібного та середнього бізнесу. Часто творчі пошуки замовників мають радше стихійний, а не професійний характер, що якісно відображається на естетичних якостях дизайну інтер'єрів і на його художньо-стилістичних особливостях. Дослідження в ділянці комплексного аналізу сучасних інтер'єрів здебільшого спорадичі, не вирізняються концептуальними підходами, а практика дизайну випереджає теорію. Комплексні дослідження дизайну інтер'єрів ґрунтуються на основі теорій проектування предметно-просторового середовища радянських авторів 1980-х років, або ж вітчизняних науковців у монографіях і невеликих вислідах початку 2000-х рр. [1, 3]. Основні засади організації предметно-просторового середовища готелів з урахуванням функціонального, екологічного та естетичного факторів частково висвітлюються в численних підручниках з практики менеджменту готельного господарства [2, 7]. Однак комплексного дослідження, що вирішує проблематику художньо-стилістичних особливостей інтер'єрів готельних комплексів у сучасній Україні, сьогодні немає.

Відтак, окреслення концептуальних підходів до дизайну інтер'єрів готельних комплексів в Україні є актуальним і щодо практики професійного дизайну, і щодо формування сучасної національної моделі в дизайні інтер'єрів громадських споруд.

Специфіка готелів полягає в розмаїтті функцій цих об'єктів. Це одночасно і житлові, і громадські будівлі, що визначає особливості формування їхніх інтер'єрів. Інтер'єр готелів — це організація внутрішнього простору будівлі, що становить зорovo обмежене, штучно створене середовище, яке забезпечує нормальні умови життєдіяльності людини. Це складне багатопланове явище, яке здатне чинити величезний естетичний психологічний вплив на людину.

Сприятливі умови життєдіяльності людини в готелях забезпечуються завдяки створенню комфорту і в самому готелі, і на прилеглий території. Загальний комфорт внутрішнього простору готелів є інтегральним поняттям, яке включає екологічний, функціональний і естетичний комфорт середовища будь-якого приміщення готелю [3, 46]. Велика увага в готелях (особливо 4-х і 5-зіркових) приділяється досягненню естетичного комфорту, що він створюється завдяки художньо-просторовій організації процесу життєдіяльності людини за допомогою низки засобів. Першочергове завдання — проектування композиції простору. Це означає таку побудову інтер'єру приміщення, при якій окремі елементи сприймаються в певній системі (стильовій єдності). Сьогодні найпоширеніші три прийоми художньо-просторової організації інтер'єрів готелів — стиль “ретро”, сучасний і змішаний інтер'єр у стилі “ретро” створюється стереотипними елементами попередніх століть (ампір, бароко, рококо тощо). Сучасний інтер'єр у організації простору відображає строгість, простоту, логічність і лаконічність форм, їхню функціональну виправданість. Інтер'єр, вирішений у змішаному стилі, містить елементи двох попередніх прийомів композиції простору [3, 54].

У сучасній світовій практиці дизайну інтер'єрів актуалізується багатовекторність стилістичних підходів, зумовлених засадничо функціональними характеристиками закладів та їхнім соціальним спрямуванням. Важливого значення тут набувають

регіональні та національні традиції, модні тенденції сучасної урбаністики, або ж рекреативного позаміського середовища. Окрім відомих світових брендів готельного бізнесу люкс-класу, комплексний дизайн яких характеризується єдністю стилістики, у середовищі сфери обслуговування для широкого кола споживачів формуються концептуальні підходи до стилістики, спричинені конкурентоздатністю та найбільшою привабливістю для клієнтів.

Відтак, у проектуванні інтер'єрного середовища готелів у великих містах України дизайнери керуються загальносвітовими нормами та художньо-стилістичними тенденціями організації простору. Натомість, дизайн інтер'єрів готельних комплексів рекреаційних зон характеризується максимальним наближенням до етносередовища певного регіону з широким використанням народної атрибутики. Професійні характеристики дизайну та сфери обслуговування в готелях різняться залежно від міжнародних норм класифікації готелів і передбачають систему "люкс"-класу за найбільшою кількістю "зірок", "бутік"-класу, "люксурі"-класу та відповідно найпоширеніші в світі "чотиризіркові" готелі, "бізнес"-готелі, мотелі та гостели.

Відповідно до прийнятих міжнародних норм якості обслуговування та відповідної вартості проживання, формуються критерії формування предметного середовища готелів і в сучасній Україні.

Найменшим змінам естетичних характеристик готельного простору піддаються відомі бренди "люкс"-класу, зокрема "Rits-Carlton", "Four Seasons", які сьогодні ще не представлені в Україні. Неодмінною особливістю із зразків є незмінний "фірмовий стиль", що передбачає тяглість традицій дизайну інтер'єрів з використанням найдорожчих матеріалів для декору та антикварних меблів. Відтак, концептуальні пошуки дизайну інтер'єрів таких готелів обмежуються парадигмою "люкс"-класу.

Значного поширення в Україні, зокрема в туристичних містах країни, таких як Львів, Київ, Одеса, набувають готелі так званого "бутік"-класу, тобто невеликі готелі, спроектовані в історичних пам'ятках міської архітектури, де формування

інтер'єрного простору співзвучне стилістиці певного історичного стилю, а формування середовища в номерах засвідчує ексклюзивний підхід з урахуванням комфорту та індивідуального естетичного навантаження.

Особливо вирізняються в цій категорії відомі львівські готелі “Leopolis”, “Nobilis”, “Швейцарський”. У вказаній групі готелів формування інтер'єрного простору цілком підпорядковане стилістиці архітектурної споруди, зокрема стилю модерн або ж неоренесансу чи необароко. Неодмінною особливістю цього типу дизайну готельних комплексів є єдність художньо-стилістичних особливостей внутрішнього та зовнішнього просторів споруди та високі синтетичні професійні характеристики дизайну. Джерелами формотворчості в дизайні інтер'єрів готелів “бутік”-класу в сучасній Україні стають класичні традиції, пов'язані з мистецькими стилями кінця ХІХ — початку ХХ ст. історизмом, еkleктикою та стилем “модерн”, що яскраво відображається і в особливостях формування синтетичного середовища інтер'єрів, і в специфіці обслуговування та створенні власного “фірмового” стилю.

Так, наприклад, організація просторового середовища в готелі “Leopolis”, що вважається одним з найреспектабельніших у Львові, будується на основі стилістики стилю ампір у європейському мистецтві початку ХІХ ст. та традицій дизайну інтер'єрів галицьких громадських споруд ХІХ ст., де гармонізація функціональних і естетичних засад формується на основі використання дорогих меблів, тканин кераміки, що відповідають стилістиці ампіру поєднанні з м'яким світловим наповненням. Гордістю групи дизайнерів готелю є концепція художньо-стилістичного оздоблення найдорожчого люксу “короля Данила”, у дизайні інтер'єру якого поєднується строга європейська “ампірна” вишуканість, що характеризує вибір меблів, колорит і освітлення, інспіровані культурою середньовічного Львова (іл. 1-3). Поєднання в проектуванні інтер'єрного простору готелю натуральних матеріалів, дорогих порід каміння, цегли, історичної кераміки та “ампірних” меблів із смугастими тканинами дають відвідувачам враження максимального затишку та комфорту; а змішування класичної європейської ам-

пірної стилістики з елементами архітектури давньоукраїнської княжої доби — національної своєрідності.

Значно ширшою палітрою стилістичних підходів до формування інтер'єрного середовища вирізняються найпоширеніші сьогодні в Україні готелі так званого “бізнес”-класу, що розташовані і у великих містах, і в їх околицях чи на важливих транспортних шляхах. До такого типу готельних комплексів зараховуємо також перебудовані, почасти переоформлені архітектурні споруди-гіганти, збудовані в 70-80-х рр. ХХ ст. (готель “Славутич” у Києві, “Свитязь” у Луцьку, “Закарпаття” в Ужгороді та ін.). Оскільки засадничо, цей тип відпочинкових споруд передбачає переважання функціональних якостей, дизайн інтер'єрного середовища формується в таких спорудах здебільшого не на професійному рівні, а стихійно. Часто архітектори, дизайнери тут апелюють не до концепцій синтезу мистецтв чи формування фірмового стилю, а до максимального досягнення комфорту мінімальними засобами, зокрема, здешевленням матеріалів, що подекуди призводить до певного дисонансу, антистилістики чи, у більшості випадків, до стихійного кітчю. Факторами привабливості для споживача тут стають винятково зовнішні естетичні характеристики, такі як привабливе зовнішнє світлове оздоблення, графічна реклама тощо.

Натомість дизайн інтер'єрів вказаного типу готельних комплексів формується на основі вже “готових” стилістичних особливостей “радянського конструктивізму”, або ж у нових спорудах — на засадах “ф'юджину” — стихійного поєднання мистецьких стилів, що відображається в комплікації абстрактного просторового середовища з наповненням інтер'єрів полістилістичними деталями: меблями, освітленням тощо.

Більшою увагою до національних особливостей формування інтер'єрного середовища вирізняється наступна типологічна група готелів за якістю обслуговування — готельні та мотельні комплекси, що споруджуються в рекреативних зонах України: на Гуцульщині та Бойківщині в Карпатах, на узбережжі Криму чи в околицях Києва. Тут провідним критерієм привабливості для клієнта виступають особливості національного побуту, кух-

ні, особливості традиційного оздоблення інтер'єру, що передбачає комфортне перебування в певному етнічному середовищі.

Серед формотворчих і декоративних засобів виразності етностилу в сучасному дизайні інтер'єрів слід виокремити використання конструктивних і декоративних елементів, запозичених з традиційного мистецтва певного етнографічного регіону. Частіше сучасні українські дизайнери апелюють до колоритного народного мистецтва Гуцульщини, Бойківщини, Поділля, Наддніпрянщини.

Інтер'єри готельних і мотельних комплексів згаданого типу за формальними ознаками нагадують традиційне житло, архітектоніка споруд нагадує форми традиційної української хати, інтер'єри наповнюють традиційними формами меблів, сволоками, декорованими різьбою; для посилення декоративного звучання та створення атмосфери затишку в готелях використовують автентичні або ж стилізовані традиційні тканини, розписи тощо.

Обов'язковими елементами таких інтер'єрів є цитати народних розписів з рясними рослинними та квітковими орнаментальними мотивами, яскравим колоритом і збагаченням інтер'єру деталями з певним семантичним навантаженням.

У окремих регіонах України в цьому типі дизайну інтер'єрів дрібних готельних і мотельних комплексів спостерігається звернення до народних традицій певного регіону або ж локального осередку, почасти на рівні стихійного, а не професійного дизайну моделюються винятково формальні ознаки етностилу, що характеризується перенасиченням декоративних складових і межує з кітчем.

На хвилі моди та конкурентної здатності на сучасному ринку українські дизайнери в проектуванні інтер'єрів для готельних комплексів апелюють до орієнтальної стилістики.

Отже, у стилістиці інтер'єрів готельних комплексів у сучасній Україні можна простежити певні відмінності залежно від рівня обслуговування відповідно до міжнародних норм. Так, стилістика інтер'єрів готелів "люкс"-класу ґрунтується на засадах комплексного стилістичного співзвуччя з архітектурою, більшим розмаїттям, зокрема зверненням до певних історич-

них стилів вирізняється дизайн інтер'єрів готельних комплексів "бізнес"-класу, що зумовлене стихійним підходом до оздоблення внутрішнього простору в цих типах споруд. Натомість найбільшого національного колориту набувають інтер'єри готельних і мотельних комплексів у рекреативних зонах України, що характеризуються апелюванням до народних традицій певного етнічного регіону України або ж певного мистецького осередку. Часто такі звернення до етнотрадицій мають лише зовнішні, формальні ознаки, що негативно впливають на загальне синтетичне звучання інтер'єрного простору готелю.

Проблематика розвитку художньо-стилістичних особливостей інтер'єрів готелів у сучасній Україні потребує проведення типології зразків і комплексного мистецтвознавчого аналізу для подальшого креативного розвитку в руслі розвитку національної моделі дизайну.

1. Байлик С.И. Проектирование и эксплуатация гостиниц. — К. : ІСІДО, 2001. — 208 с. 2. Роголев Х.И. Основы готельного менеджменту. — Навч. посібник. — К. : Кондор, 2005. — 408 с. 3. Руденко В.П. Естетична організація середовища готелю. Основы готельної справи — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 368 с. 4. Волков Ю. Интер'єр та обладнання ресторанів та готелів. — К. : Фенікс, 2003. — 351 с. 5. Колчанова Г.И. Интер'єр современных гостиниц. — М. : "Изд-во Литер. по строит.", 1971. — 284 с. 6. Лукьянова Л.Г. Интер'єр гостиниц. — К. : Высшая шк., 1991. — 247 с. 7. Міжнародні готельні правила: схвалені радою Міжнародної готельної асоціації 2 листопада 1981, м. Катманду, Непал. — [Електрон. ресурс]. — Режим доступу: kapitan/infoprof/infoprof.html.

Annotation

Yuriy Dranytskyy. The interior design of modern hotel complexes in Ukraine: conceptions of the method. The attempt to find out problems of style in the hotel interiors in modern design practice was made, the analysis for stylistic determination of the hotel interiors according to the international standards of hotel service. It's marked that interiors of de luxe hotels are more conservative; interiors of the business class hotels are usually formed spontaneously; interiors of the hotels and motels in the recreation zones are formed according to the ethnic traditions, especially local.

Key words: design, interior in ethnic style, space creating, style.

Аннотація

Юрій Драньцький. Дизайн интерьеров современных гостиничных комплексов Украины: концептуальные подходы проектирования. Данная статья посвящена рассмотрению художественно-стилистических особенностей интерьеров гостиничных комплексов в современной практике дизайна в Украине. Автор прослеживает зависимость стилистики интерьеров гостиниц от градации международных норм качества обслуживания разных уровней. Автор указывает, что в меньшей мере изменениям подвергаются интерьеры гостиниц класса "люкс"; интерьеры гостиниц "бизнес"-класса формируются в большей мере за счет стихийного дизайна; интерьеры отелей в рекреативных зонах Украины характеризуются большей апелляцией к народному искусству отдельных этнорегионов и локальных центров.

Ключевые слова: дизайн, интерьерное пространство, формирование пространства, стиль.

